

"Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ, ΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ-ΕΝΑ ΘΑΥΜΑ ΤΕΧΝΗΣ"

ΑΝΑΡΤΗΘΗΚΕ ΑΠΟ:
[ΣΑΛΩΝΙΔΗΣ ΜΙΧΑΗΛ](#)

Ημερομηνία Δημιουργίας:
06/07/2023

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Τίτλος σεναρίου

"Η Αγία Σοφία, ένα αριστούργημα της αρχιτεκτονικής-Ένα θαύμα τέχνης"

Δημιουργοί / Συντελεστές

Μιχαήλ Σαλωνίδης - δημιουργία πρωτότυπου σεναρίου @27/01/2023

Συνοπτική περιγραφή

Η Αγία - Σοφία ένα θαύμα της αρχιτεκτονικής, 1500 χρόνων.

Γνωστικό/ά αντικείμενο/α – γνωστική/ές περιοχή/ές

Ιστορία > Βυζαντινή και Μεσαιωνική Ιστορία > Θρησκεία

Το συγκεκριμένο σενάριο εμπλέκεται στις γνωστικές περιοχές της Ιστορίας, των Θρησκευτικών, της Γλώσσας και της Πληροφορικής.

Ως έννοια εμπλέκονται η Θρησκεία, οι Τέχνες, η Γλώσσα και ο Πολιτισμός.

Θέμα (τα)

Η Αγία Σοφία - ένα αριστούργημα του Βυζαντινού πολιτισμού.

Σχέση / Σύνδεση με το/τα Πρόγραμμα/τα Σπουδών

Το θέμα του διδακτικού σεναρίου είναι απόλυτα συμβατό με το Α.Π.Σ. και το Δ.Ε.Π.Π.Σ., αφού αποτελεί παρέμβαση στο κεφ.15 του βιβλίου Ιστορίας της Ε΄τάξης "Η Αγία Σοφία, ένα αριστούργημα της αρχιτεκτονικής" και της 6ης ενότητας του βιβλίου Θρησκευτικών της Στ΄ τάξης με τίτλο "Ναοί σύμβολα - Η Αγία Σοφία".

Γλώσσα (ες) σεναρίου

ελληνικά

Λέξεις-κλειδιά

[Αγία Σοφία](#) [Μεγάλη Εκκλησιά](#) [Κωνσταντινούπολη](#)

ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Να γνωρίσουμε το μεγαλοπρεπή αυτόν Ναό, που είναι σύμβολο της Βυζαντινής Ιστορίας και στέκει για 1500 χρόνια στην Κωνσταντινούπολη.

Παιδαγωγική προσέγγιση και στρατηγικές

Επικοινωνιακή προσέγγιση-ομαδοσυνεργατική μάθηση(collaborative learning).

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ - ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Στοχευόμενο κοινό (ομάδα-στόχος ή σε ποιους απευθύνεται)

Το σενάριο μπορεί με αλλαγές να διδαχθεί επίσης σε Λυκειακές τάξεις και σε Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας.

Βαθμίδα Εκπαίδευσης

δημοτικό, γυμνάσιο

Τάξη

Ε' Δημοτικού, ΣΤ' Δημοτικού, Β' Γυμνασίου

Εκτιμώμενος χρόνος υλοποίησης σεναρίου (διάρκεια)

μικρή διάρκεια: έως 3 ώρες

Εκτιμώμενος χρόνος 3 ώρες, αν γίνουν κάποιες εργασίες στο σπίτι, αλλιώς 4 ώρες.

Χώρος υλοποίησης

Τάξη- Εργαστήριο Η/Υ.

Ενορχήστρωση τάξης

Οργάνωση τάξης / διδασκαλίας

Στη συγκεκριμένη τάξη οι 18 μαθητές χωρίζονται σε 4 ομάδες των 4-5 μαθητών οι οποίες δημιουργήθηκαν σύμφωνα με τη δυναμικότητα του τμήματος και με κριτήριο την ομοιογένεια των ομάδων. Θα χρησιμοποιούν 4 υπολογιστές του εργαστηρίου Πληροφορικής. Στους υπολογιστές υπάρχουν εγκατεστημένες από το δάσκαλο οι εφαρμογές και δραστηριότητες που θα υλοποιηθούν και έχουν δημιουργηθεί στην Επιφάνεια εργασίας οι συντομεύσεις εγγράφων του Word με τους υπερσυνδέσμους των ιστοσελίδων, καθώς και οι συντομεύσεις του λογισμικού Crossword Labs και Jigsaw Planet. Το εργαστήριο διαθέτει ακόμη 2 υπολογιστές στους οποίους υπάρχουν εγκατεστημένα όλα τα παραπάνω, έτσι ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν αν παραστεί ανάγκη και πρόβλημα λειτουργίας κάποιου σταθμού εργασίας.

Ρόλοι μαθητών & εκπαιδευτικών

Με την εποικοδομητική μέθοδο οι μαθητές/τριες εμπλέκονται ενεργά σε πρακτικές, αυθεντικές διαδικασίες και κατασκευάζουν τη γνώση τους οι ίδιοι/ιες. Συνεργατικά αλληλοεπιδρούν-επικοινωνούν με τους/τις συμμαθητές/τριές τους, μαθαίνοντας με αυτούς και από αυτές.

Ο εκπαιδευτικός είναι συμβουλευτικός/διευκολυντικός, όταν χρειάζεται και βοηθάει τις ομάδες όπου χρειάζονται.

Απαιτήσεις εφαρμογής σεναρίου

Προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών

Οι μαθητές έχουν αρχίσει να μαθαίνουν στοιχεία για τον καλλωπισμό της Κωνσταντινούπολης, χωρίς όμως εκτεταμένες αναφορές στη βυζαντινή τέχνη και αρχιτεκτονική. Πολλοί μαθητές έχουν δει ή ακούσει περιγραφές της Αγίας Σοφίας στην τηλεόραση και από τους γονείς τους, ενώ υπάρχουν μερικοί που την έχουν επισκεφτεί.

Οι μαθητές έχουν αποκτήσει βασικές δεξιότητες χρήσης του υπολογιστή. Έχουν ξαναχρησιμοποιήσει φυλλομετρητή και το Word.

Τέλος, έχουν εργαστεί σε ομάδες για την επίτευξη συμπλήρωσης των φύλλων εργασίας και συναρμολόγησης puzzle.

Απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή

5-6 Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές, Βιντεοπροβολέας, σύνδεση στο διαδίκτυο.

Απαιτούμενη προετοιμασία

Πρέπει να είναι εγκαταστημένα τα σχετικά λογισμικά στους υπολογιστές. Μπορούν να υπάρχουν και οι σχετικοί σύνδεσμοι.

ΣΤΟΧΟΙ & ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Διδακτικοί στόχοι

Γενικός/οί στόχος/οι

1. Να γνωρίσουν οι μαθητές τους συντελεστές κατασκευής της Αγίας Σοφίας και στοιχεία από το αρχιτεκτονικό σχέδιο και το ζωγραφικό διάκοσμό της.
2. Να εκτιμήσουν τη σημασία της Αγίας Σοφίας ως καλλιτεχνικού μνημείου και ως κέντρου της θρησκευτικής και της εθνικής ζωής των Βυζαντινών και των Ελλήνων.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Να συνθέτουν πληροφορίες από τα δεδομένα.

Δεξιότητες

1. Να αναπτύξουν δεξιότητες ομαδοσυνεργατικές και επικοινωνίας.
2. Να αναπτύξουν πρακτικές που προάγουν και αξιοποιούν την αυτενέργεια, τη δημιουργικότητα, τη διερεύνηση και την ανακάλυψη.
3. Να αντλούν πληροφορίες από διαφορετικές πηγές
4. Να εκτιμούν την αξία των αντικειμένων τέχνης

Στάσεις, συμπεριφορές, αξίες

Τρόπος εργασίας των μαθητών/ριών: Ατομική, Δυάδες, Ομάδες και Ολομέλεια. Στην αρχή η τάξη βρίσκεται σε ολομέλεια.

Στη συνέχεια χωρίζονται οι μαθητές/ριες σε ομάδες (ομαδοσυνεργατική μέθοδος). Ο χωρισμός πραγματοποιείται σε ομάδες από μαθητές/ριες με διαφορετική ετοιμότητα και μαθησιακό προφίλ. Σε όλες τις φάσεις οι δραστηριότητες υλοποιούνται ομαδικά, ανάλογα με τις ανάγκες της τάξης και τις απαιτήσεις των δραστηριοτήτων.

Στην τελική φάση οι μαθητές/ριες χωρίζονται σε ομάδες. Είναι ουσιαστικής σημασίας οι ομάδες να δημιουργηθούν με βάση τα κεντρικά κριτήρια για τη διαφοροποίηση όπως είναι η ετοιμότητα και το μαθησιακό στυλ. Οι μαθητές/ριες που συναντούν δυσκολίες στη μάθηση επωφελούνται από τη συνεργασία με μαθητές/ριες που έχουν καλύτερες δεξιότητες ή γνώσεις.

Οι ευέλικτες ομάδες επιτρέπουν στους μαθητές/ριες να δέχονται τις σωστές προκλήσεις και να αποφεύγουν την στασιμότητα της ομάδας τους. Επιπλέον, οι μαθητές/ριες με χαμηλή σχολική επίδοση θα μπορέσουν να επαναδιαπραγματευθούν μια έννοια, μια ιδέα ή δεξιότητα, ενώ οι εμπειρότεροι μαθητές/ριες θα επεκτείνουν τη σκέψη τους ή τις δεξιότητές τους. Η διδασκαλία σε ομάδες θα έχει ολοκληρωθεί με επιτυχία όταν στο τέλος της ομαδικής εργασίας αναφερόμαστε όλοι στο σύνολο της τάξης.

Εκπαιδευτικοί πόροι

Οι μαθητές με τη χρήση λογισμικών φυλλομετρητή διαδικτύου (Internet Explorer), κειμενογράφου Word και YouTube επιδιώκεται να καταφέρουν με ευχάριστο και ενδιαφέρον τρόπο να βελτιώσουν τον βαθμό συνεργασίας τους και να καταφέρουν:

- Να διαχειρίζονται το πρόγραμμα πλοήγησης στο διαδίκτυο.
- Να ασκηθούν στην παραγωγή γραπτού λόγου σε ηλεκτρονικό περιβάλλον εργασίας.
- Να αποθηκεύουν εικόνες από το διαδίκτυο σε έγγραφα που δημιουργούν.

Με τη χρήση των λογισμικών Crossword Labs και Jigsaw Planet επιδιώκεται, ένα αξιοσημείωτο και σημαντικό μέρος της μαθησιακής διαδικασίας, όπως είναι η εμπέδωση - αυτοαξιόλογηση, να προσεγγιστεί με ευχάριστο και οικείο για αυτά τρόπο.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ &

ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Το μάθημα γίνεται από την αρχή της παρέμβασης στην αίθουσα υπολογιστών για να μην υπάρξει απώλεια χρόνου.

Οι ομάδες παίρνουν τις θέσεις τους στις μονάδες των Η/Υ και ανοίγουν από την επιφάνεια εργασίας το ν φάκελο "Αγία Σοφία", ο οποίος περιέχει τα Φύλλα Εργασίας. Εκεί υπάρχουν οι υπερσύνδεσμοι με τους οποίους θα εργαστούν και θα αναζητήσουν τις σημαντικότερες πληροφορίες για το θέμα αυτό, καθώς και οδηγίες για την υλοποίηση της εργασίας τους.

Αφού οργανώσουν τις πληροφορίες, τις γράφουν σε έγγραφο του Word.

Στη συνέχεια ανοίγουν το λογισμικό eruzzle και τον σύνδεσμο: [Παζλ Αγία Σοφία](#)

Ο δάσκαλος επιβλέπει τη διεργασία και επιλύει απορίες και διάφορες παρανοήσεις. Συμβουλεύει τις ομάδες, επιβλέπει τη διαχείριση του χρόνου και υπενθυμίζει την ανάγκη προόδου της εργασίας ανάλογα με τον χρόνο. Εάν χρειαστεί και κριθεί αναγκαίο, προβάλλει τις λύσεις για να ελέγξουν τα παιδιά τις εργασίες τους.

Ροή εφαρμογής – Πορεία διδασκαλίας

Έχει προηγηθεί η διδασκαλία του μαθήματος από το βιβλίο ιστορίας και έχουν γίνει οι εργασίες του τετραδίου εργασιών.

Έχουν αποθηκευτεί στην επιφάνεια εργασίας των υπολογιστών κάθε ομάδας ένας φάκελος εργασίας με το όνομα Αγία Σοφία, στον οποίο περιέχονται τα τέσσερα φύλλα εργασίας σε μορφή Word και συγκεκριμένες ιστοσελίδες, στις οποίες θα αναζητηθούν οι σχετικές πληροφορίες οι οποίες χρειάζονται για να συμπληρωθούν.

1η και 2η ώρα:

Οι μαθητές καλούνται να αναζητήσουν περισσότερες πληροφορίες από το διαδίκτυο στις συγκεκριμένες ιστοσελίδες που υπάρχουν σε κάθε φύλλο, έτσι ώστε να συμπληρώσουν τα τέσσερα φύλλα εργασίας που υπάρχουν στο σχετικό φάκελο του υπολογιστή τους.

Η αναζήτηση γίνεται χρησιμοποιώντας κάποιον Φυλλομετρητή (Mozilla Firefox, Google Chrome, Microsoft Internet Explorer, Apple Safari και Opera) με συγκεκριμένες οδηγίες που υπάρχουν στο φύλλο εργασίας. Οι μαθητές παραπέμπονται σε συγκεκριμένες ιστοσελίδες όπου θα βρουν τις πληροφορίες που θα πρέπει να τις γράφουν στα πεδία που ζητούνται. Ο δάσκαλος επικουρεί και καθοδηγεί όσους δεν είναι εξοικειωμένοι στη χρήση των εργαλείων του κειμενογράφου, στη μορφοποίηση, όπου χρειάζεται, και στη χρήση της αυτόματης διόρθωσης, που είναι πολύ χρήσιμη για τη βελτίωση της ορθογραφικής τους ικανότητας.

3η ώρα:

Καλούνται οι μαθητές να ανοίξουν το εικονίδιο με την ένδειξη "Αγία Σοφία 360ο", το οποίο τους οδηγεί στη σχετική σελίδα περιήγησης (http://www.360tr.com/34_istanbul/ayasofya/english/). Ως αφόρμηση, ερωτώνται οι μαθητές αν επισκέφτηκαν στην πραγματικότητα την Αγία Σοφία. Τους πληροφορούμε ότι υπάρχει η δυνατότητα να κάνουμε αυτήν την επίσκεψη με εικονική περιήγηση με τη βοήθεια του διαδικτύου. Τους περιγράφουμε τον τρόπο χρήσης των εργαλείων που υπάρχουν για την περιήγηση και τους μοιράζουμε τις οδηγίες. Οι εικόνες μπορούν να περιστραφούν δεξιά - αριστερά - πάνω - κάτω, να δουν από πολλές οπτικές γωνίες, να φέρουν την εικόνα κοντά - μακριά, να παγώσουν την εικόνα ή να την κάνουν προβολή πλήρους οθόνης και να κάνουν ζουμ σε αντικείμενα τα οποία το επιτρέπουν. Υπάρχει η δυνατότητα περιήγησης σε πολλούς χώρους της Αγίας Σοφίας, εξωτερικούς (4 κάμερες) και εσωτερικούς (17 κάμερες). Κατά την απασχόληση αυτή γίνεται σχολιασμός και συζήτηση.

4η ώρα:

Οι μαθητές καλούνται να ανοίξουν το εικονίδιο του *eruzzle*, στο οποίο έχουμε "κόψει" μία αεροφωτογραφία της Αγίας Σοφίας σε *Puzzle*, την οποία και καλούνται να ανασυνθέσουν.

Στη συνέχεια συμπληρώνουν το Φ.Ε. "*3 2 1 summarizer*", που τους παρέχει μια δομή στους/στις μαθητές/τριες να καταγράψουν όσα έχουν κατανοήσει και να συνοψίσουν τη μάθησή τους.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ & ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ

1. Τα φύλλα εργασίας (ιστορική γραμμή, συμπλήρωση κενών)
2. Το παζλ
3. Το Φ.Ε. 3-2-1 Summarizer

Είδος αξιολόγησης

Διαμορφωτική μορφή αξιολόγησης με την εφαρμογή διαδικασιών συμμετοχικής παρατήρησης ή και ψηφιακής καταγραφής και την αξιοποίηση των εργασιών των μαθητών και μαθητριών σε όλη τη διάρκεια υλοποίησης του σεναρίου.

Εργαλείο/α αξιολόγησης

1. Ιστορική γραμμή, συμπλήρωση κενών.
2. Το παζλ
3. Φ.Ε. 3-2-1 Summarizer

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Επεκτασιμότητα

Με τον κατάλληλο εμπλουτισμό μπορεί να διδαχθεί σε Λυκειακές τάξεις και σε ΣΔΕ.

Βιβλιογραφία

Bloom, B. (1984). Taxonomy of educational objectives: Handbook of the cognitive domain. New York: Longman

Gardner, H. (1983). Frames of mind: The theory of multiple intelligences. New York: Basic Books.

Zimmerman B.J. (2000). Attaining self-regulation: A social cognitive perspective. In Boekaerts M.

Πεφτίνας, Α. (2014) Κριτική στη θεωρία της πολλαπλής νοημοσύνης του Howard

Gardner «Ψυχολογείν», διαθέσιμο στο διαδίκτυο, [Gardner "Ψυχολογείν"](#), τελευταία πρόσβαση 18/1/2023

Τραγούδι "Τα Ευζωνάκια", [Τα Ευζωνάκια](#) , τελευταία πρόσβαση 18/1/2023

Βίντεο με υπότιτλους από τους μαθητές της Ε΄τάξης Εκπαιδευτηρίων Φρυγανιώτη:

<https://www.youtube.com/watch?v=9GSzyk2z9NA>, τελευταία πρόσβαση 18/1/2023

Ένα ακόμη βίντεο με την ιστορία της Αγίας Σοφίας: <https://www.youtube.com/watch?v=HmgjqTPZIFU>, τελευταία πρόσβαση 18/1/2023

Ιστοριογραμμή: [Ιστορική γραμμή](#), τελευταία πρόσβαση 18/1/2023

Η Αγία Σοφία – Ονόματα, Χρήσεις:

[Ονόματα-χρήσεις](#), τελευταία πρόσβαση 18/1/2023

Η Αγία Σοφία – ψηφιδωτά: [Ψηφιδωτά](#), τελευταία πρόσβαση 18/1/2023

Η Αγία Σοφία- κατασκευή: <https://www.sansimera.gr/articles/48>, τελευταία πρόσβαση 18/1/2023

Επιγραφή Κρήνης (καρκινική γραφή):

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B1%CF%81%CE%BA%CE%B9%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%AE, τελευταία πρόσβαση 18/1/2023

Κληρικοί: http://www.matia.gr/7/72/7205/7205_1_6.html, τελευταία πρόσβαση 18/1/2023

Θρήνος της Κωνσταντινούπολης: http://www.matia.gr/7/78/7805/7805_1_8_1.html#1, τελευταία πρόσβαση 18/1/2023

Πληροφορίες για τους 3 ναούς: <https://www.tanea.gr/2020/07/24/people/agia-sofia-i-istoria-tou-naousymvolou-tis-xristianosynis/>, τελευταία πρόσβαση 18/1/2023

Εικονική περιήγηση 360ο: [Εικονική περιήγηση 360ο](#), τελευταία πρόσβαση 18/1/2023

Το σενάριο βασίζεται στο template «[Εξειδικευμένο Template για εκπαιδευτικά σενάρια ιστορικής διερεύνησης](#)».